

**EIROPAS SAVIENĪBAS
PADOME**

**Briselē, 2013. gada 28. februārī (04.03)
(OR. en)**

7029/13

**Starpiestāžu lieta:
2006/0166(COD)**

**EF 35
ECOFIN 165
SURE 5
CODEC 467**

PAVADVĒSTULE

Sūtītājs:	Direktors <i>Jordi AYET PUIGARNAU</i> kungs, Eiropas Komisijas ģenerālsēkretāra vārdā
Saņemšanas datums:	2013. gada 12. februāris
Saņēmējs:	Eiropas Savienības Padomes ģenerālsēkretārs <i>Uwe CORSEPIUS</i> kungs
K-jas. dok. Nr.:	COM(2013) 64 final
Temats:	KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, PADOMEI, EIROPAS EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI UN REĢIONU KOMITEJAI Direktīvas 2007/44/EK, ar ko groza Padomes Direktīvu 92/49/EEK un Direktīvas 2002/83/EK, 2004/39/EK, 2005/68/EK un 2006/48/EK attiecībā uz procedūras noteikumiem un vērtēšanas kritērijiem, kas piemērojami, veicot piesardzīgu novērtējumu par līdzdalības iegūšanu un palielināšanu finanšu nozarē, piemērošana

Pielikumā ir pievienots Komisijas dokuments COM(2013) 64 final.

Pielikumā: COM(2013) 64 final

EIROPAS
KOMISIJA

Briselē, 11.2.2013
COM(2013) 64 final

**KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, PADOMEI, EIROPAS
EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI UN REĢIONU KOMITEJAI**

**Direktīvas 2007/44/EK, ar ko groza Padomes Direktīvu 92/49/EEK un Direktīvas
2002/83/EK, 2004/39/EK, 2005/68/EK un 2006/48/EK attiecībā uz procedūras
noteikumiem un vērtēšanas kritērijiem, kas piemērojami, veicot piesardzīgu
novērtējumu par līdzdalības iegūšanu un palielināšanu finanšu nozarē, piemērošana**

KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, PADOMEI, EIROPAS EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI UN REĢIONU KOMITEJAI

Direktīvas 2007/44/EK, ar ko groza Padomes Direktīvu 92/49/EEK un Direktīvas 2002/83/EK, 2004/39/EK, 2005/68/EK un 2006/48/EK attiecībā uz procedūras noteikumiem un vērtēšanas kritērijiem, kas piemērojami, veicot piesardzīgu novērtējumu par līdzdalības iegūšanu un palielināšanu finanšu nozarē, piemērošana

1. IEVADS

1. Saskaņā ar 6. pantu Direktīvā 2007/44/EK¹, ar ko groza Padomes Direktīvu 92/49/EEK un Direktīvas 2002/83/EK, 2004/39/EK, 2005/68/EK un 2006/48/EK attiecībā uz procedūras noteikumiem un vērtēšanas kritērijiem, kas piemērojami, veicot piesardzīgu novērtējumu par līdzdalības iegūšanu un palielināšanu finanšu nozarē (turpmāk tekstā – „būtiskas līdzdalības direktīva” vai „direktīva”), Komisijai ir jāpārskata direktīvas piemērošana un jāiesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojums kopā ar visiem atbilstīgiem priekšlikumiem par direktīvas pārskatīšanu. Termins bija 2011. gada 21. marts. Komisijas intensīvā darba dēļ pie finanšu regulējuma reformas visaptverošas programmas, lai izveidotu stabilāku un pārredzamu finanšu sistēmu pēc finanšu krīzes, un tāpēc, ka ir grūti novērtēt direktīvas piemērošanu finanšu krīzes laikā, darbs pie ziņojuma tika atlikts.
2. Būtiskas līdzdalības direktīva izveido tiesisko regulējumu piesardzīgu novērtējumu veikšanai par būtiskas līdzdalības iegūšanu, ko veic fiziskas vai juridiskas personas, kredītiestādē, dzīvības apdrošināšanas, apdrošināšanas vai pārapdrošināšanas uzņēmumā vai ieguldījumu sabiedrībā. Ar direktīvu tika grozītas Eiropas direktīvas (kapitāla prasību direktīva², direktīva par finanšu instrumentu tirgiem³, Maksātspēja II⁴), kas piemērojamas kredītiestādēm, ieguldījumu sabiedrībām un apdrošināšanas un pārapdrošināšanas uzņēmumiem. Tā saskaņo nosacījumus saistībā ar paziņošanu par plānotu līdzdalības iegūšanu vai būtiskas līdzdalības nodošanu; nosaka skaidru un pārredzamu novērtēšanas procedūru; un norāda sarakstu ar ļoti piesardzīga novērtējuma kritērijiem. Šie noteikumi ir maksimāli jāsaskaņo, dalībvalstīm neļaujot

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes 2007. gada 5. septembra Direktīva 2007/44/EK, ar ko groza Padomes Direktīvu 92/49/EEK un Direktīvas 2002/83/EK, 2004/39/EK, 2005/68/EK un 2006/48/EK attiecībā uz procedūras noteikumiem un vērtēšanas kritērijiem, kas piemērojami, veicot piesardzīgu novērtējumu par līdzdalības iegūšanu un palielināšanu finanšu nozarē, OV L 247, 21.9.2007., 1. lpp. Pieejama tīmekļa vietnē: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2007:247:0001:0016:EN:PDF>.

² Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 14. jūnija Direktīva 2006/48/EK par kredītiestāžu darbības sākšanu un veikšanu (pārstrādāta versija), OV L 177/1, 30.6.2006.

³ Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 21. aprīļa Direktīva 2004/39/EK, kas attiecas uz finanšu instrumentu tirgiem un ar ko groza Padomes Direktīvas 85/611/EEK un 93/6/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2000/12/EK un atceļ Padomes Direktīvu 93/22/EEK, OV L 145/1, 30.4.2004.

⁴ Ar Direktīvu 2007/44/EK tika grozītas ES (Pār)apdrošināšanas direktīvas 92/49/EEK, 2002/83/EK, 2005/68/EK. Ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 25. novembra Direktīvu 2009/138/EK par uzņēmējdarbības uzsākšanu un veikšanu apdrošināšanas un pārapdrošināšanas jomā (Maksātspēja II), OV L 335/1, 17.12.2009., šīs trīs direktīvas tika pārstrādātas.

noteikt stingrākus noteikumus. Divas no šīm iepriekš minētajām direktīvām – kapitāla prasību direktīva un direktīva par finanšu instrumentu tirgiem – šobrīd tiek pārskatītas. Komisijas priekšlikumi attiecībā uz šīm direktīvām negroza 2007. gadā ieviestos noteikumus.

3. Finanšu tirgiem ir svarīgi būtiskas līdzdalības direktīvas mērķi. Konkrētāk, direktīvas mērķi ir:
 - uzlabot tiesisko noteiktību, skaidrību un pārredzamību attiecībā uz procedūru, ko uzraudzības iestādes izmanto, lai apstiprinātu līdzdalības iegūšanu un palielināšanu banku, apdrošināšanas un vērtspapīru nozarēs; kā arī
 - nodrošināt, lai jebkura ierosinātā būtiskas līdzdalības iegūšana vai nodošana tiktu izskatīta vienādi visā ES un visās nozarēs.
4. Direktīvas mērķu sasniegšanai ir nepieciešams, lai valstu uzraudzības iestādes visās trīs nozarēs cieši sadarbotos un veicinātu konvergenci savā uzraudzības praksē minētās direktīvas izveidotā kopējā tiesiskā regulējuma ietvaros. Tāpēc bijušās trīs 3. līmeņa komitejas (*CEBS*, *CESR* un *CEIOPS*) 2008. gadā izstrādāja nesaistošas pamatnostādnes par līdzdalības iegūšanas piesardzīgu novērtējumu⁵ (turpmāk tekstā „trīs 3. līmeņa komiteju pamatnostādnes”), lai nodrošinātu vienotu lēmumu pieņemšanas praksi Eiropas Savienībā. Pamatnostādņu mērķi ir šādi:
 - panākt vienotu izpratni par pieciem piesardzīga novērtējuma kritērijiem, kas noteikti direktīvā;
 - noteikt piemērotus sadarbības mehānismus, kas nodrošina atbilstošu un savlaicīgu informācijas plūsmu starp uzraudzības iestādēm; kā arī
 - izveidot visaptverošu un saskaņotu sarakstu ar informāciju, kas plānotajiem līdzdalības ieguvējiem būtu jāiekļauj savos paziņojumos kompetentajām uzraudzības iestādēm.
5. Turklāt banku un ieguldījumu pakalpojumu nozarē nesen pieņemtā Direktīva 2010/78/ES⁶ ļauj Eiropas uzraudzības iestādēm (EUI) iesniegt Komisijā lēmuma pieņemšanai⁷:

⁵ Eiropas Banku uzraudzītāju komitejas (*CEBS*), Eiropas Apdrošināšanas un fondēto pensiju uzraudzītāju komitejas (*CEIOPS*) un Eiropas Vērtspapīru regulatoru komitejas (*CESR*) kopīgās pamatnostādnes attiecībā uz piesardzīgu novērtējumu par līdzdalības iegūšanu un palielināšanu finanšu nozarē, kā to paredzi Direktīva 2007/44/EK. Pieejama tīmekļa vietnē: http://www.eba.europa.eu/getdoc/09acbe4b-c2ee-4e65-b461-331a7176ac50/2008-18-12_M-A-Guidelines.aspx.

⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes 2010. gada 24. novembra Direktīva 2010/78/ES, ar ko groza Direktīvas 98/26/EK, 2002/87/EK, 2003/6/EK, 2003/41/EK, 2003/71/EK, 2004/39/EK, 2004/109/EK, 2005/60/EK, 2006/48/EK, 2006/49/EK un 2009/65/EK attiecībā uz Eiropas Uzraudzības iestādes (Eiropas Banku iestādes), Eiropas Uzraudzības iestādes (Eiropas Apdrošināšanas un aroda pensiju iestādes) un Eiropas Uzraudzības iestādes (Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestādes) pilnvarām, OV L 331, 12.12.2010., 120. lpp. Pieejama tīmekļa vietnē: http://eur-lex.europa.eu/Result.do?T1=V3&T2=2010&T3=78&RechType=RECH_naturel&Submit=Search.

⁷ Sarunās par „*Omnibus II*”, kas šobrīd notiek, likumdevējnostādēs apspriež pilnvarojuma piešķiršanu *EIOPA* izstrādāt normatīvi tehniskos standartus un īstenošanas tehniskos standartus apdrošināšanai par to pašu tēmu.

- normatīvi tehniskos standartus, lai izveidotu izsmeļošu sarakstu ar to informāciju, kas plānotajiem ieguvējiem jāiekļauj paziņojumā par būtiskas līdzdalības iegūšanu; kā arī
 - īstenošanas tehniskos standartus, lai noteiktu vienotas procedūras, veidlapas un paraugus attiecībā uz konsultāciju procesu, veicot piesardzīgu novērtējumu starp attiecīgajām kompetentajām iestādēm.
6. Šajā ziņojumā aprakstīta būtiskas līdzdalības direktīvas (2. sadaļa) ietekme un atbilstība tai, noteikti galvenie jautājumi, kas izriet no direktīvas piemērošanas (3. sadaļa), un izvirzīti vairāki secinājumi (4. sadaļa).

2. BŪTISKAS LĪDZDALĪBAS DIREKTĪVAS IETEKME UN ATBILSTĪBA TAI

7. Komisijas dienesti rīkoja sabiedrisku apspriešanu ar ieinteresētajām personām un nosūtīja kompetentajām iestādēm anketu, tostarp prasību sniegt statistikas datus. Kopumā saņemtās atbildes norāda, ka direktīva ir veicinājusi šķēršļu samazināšanu attiecībā uz līdzdalības iegūšanu finanšu nozarē un ka attieksme pret iekšzemes un pārrobežu darījumiem visā ES ir vienlīdzīga. Vairums atbilžu apstiprina, ka minētā direktīva ir veicinājusi to, lai tiktu panākta vienota izpratne par līdzdalības iegūšanas piesardzīgu novērtējumu finanšu nozarē visā Eiropā un lai nosacījumi būtu vienādi. Tomēr atbildes arī atklāj, ka vairākās dalībvalstīs (Čehijā, Vācijā, Īrijā) direktīva nav radījusi būtiskas pārmaiņas tiesiskajā regulējumā, jo līdzīgi noteikumi jau pastāvēja pirms direktīvas pieņemšanas.
8. Šo pozitīvo direktīvas novērtējumu apstiprina arī statistikas dati, kas saņemti no valstu uzraudzības iestādēm. Laikposmā no 2008. gada līdz 2011. gadam tika paziņots par vairāk nekā 10 700 plānotām būtiskas līdzdalības iegūšanām, un vairāk nekā 84 % no paziņojumiem bija trīs dalībvalstīs (Apvienotā Karaliste, Nīderlande, Vācija)⁸. Valstu kompetentās iestādes apstiprināja lielāko daļu šo paziņojumu, un datus nav konstatētas nekādas būtiskas atšķirības attieksmē pret iekšzemes un pārrobežu darījumiem. Kopumā tikai 50 no plānotajiem darījumiem (mazāk nekā 0,5 %) tika aizliegti; paziņojumi tika atsaukti aptuveni 450 gadījumos (4,3 %)⁹. Paziņojumu skaits visā periodā bija relatīvi stabils, nedaudz samazinoties kopš 2010. gada, ko var galvenokārt saistīt ar paziņojumu skaita ievērojamu kritumu Apvienotajā Karalistē administratīvo pārmaiņu rezultātā. Finanšu krīzes dēļ notika 231 ar krīzi saistīta iegūšana, t.i., publiskā sektora virzīta iegūšana finanšu tirgu stabilizācijas nolūkā.
9. Saistībā ar tiesiskā regulējuma piemērošanu dalībvalstīs ievērojamas atbilstības problēmas nav radušās. Tomēr pētījums un sabiedriskā apspriešana norāda, ka pastāv dažas nelielas problēmas, kas tiek analizētas turpmāk.

⁸ Sk. šā ziņojuma pielikuma 1. attēlu.

⁹ Sk. šā ziņojuma pielikuma 2. attēlu.

3. PĀRSKATS PAR DIREKTĪVAS PIEMĒROŠANU: JAUNAS PROBLĒMAS

10. Pārskatot būtiskas līdzdalības direktīvas piemērošanu, tika konstatētas vairākas problēmas.
11. Pirmkārt, pastāv zināmas bažas attiecībā uz tiesisko noteiktību par paziņošanas prasības definīciju un tās piemērošanu, ko veic valstu uzraudzības iestādes. Direktīvā paredzēts, ka¹⁰:

„Dalībvalstis pieprasa, lai jebkura fiziska vai juridiska persona vai šādas personas, kuras rīkojas saskaņoti (turpmāk — potenciālais līdzdalības ieguvējs), pieņemot lēmumu tieši vai netieši iegūt būtisku līdzdalību” kādā uzraudzītā struktūrā¹¹ „vai arī tieši vai netieši turpināt palielināt šādu būtisku līdzdalību” uzraudzītā struktūrā, kā rezultātā tām piederošā balsstiesību vai kapitāla daļa sasniegtu vai pārsniegtu 20 %, 30 % vai 50 % vai uzraudzītā struktūra „klūtu par to meitasuzņēmumu (turpmāk – plānotā līdzdalības iegūšana), kompetentajām iestādēm vispirms rakstveidā paziņo” par to uzraudzīto struktūru, „kurā tās vēlas iegūt vai palielināt būtisku līdzdalību, norādot plānotās līdzdalības apmēru un [grozīto direktīvu attiecīgajos pantos] norādīto būtisko informāciju”.

Apsekojums liecina, ka turpmāk minētie jēdzieni, kas izmantoti paziņošanas prasības definēšanā, iespējams, var radīt nekonsekventu piemērošanu dalībvalstīs.

- Jēdziens „netieša būtiska līdzdalība” direktīvā nav definēts. Lai gan trīs 3. līmeņa komiteju pamatnostādnes sniedz dažus paskaidrojumus par to, kas ir netieša līdzdalība¹², dalībvalstis lielākoties paļaujas uz jēdzieniem savos attiecīgajos tiesību aktos. Kompetento iestāžu apsekojums liecina, ka tā rezultātā tiek izmantotas dažādas metodes, lai noteiktu netieša akciju īpašuma esību, un līdz ar to pastāv atšķirīgas interpretācijas par to, vai ir jāpaziņo par plānoto būtiskas līdzdalības iegūšanu. Sabiedriskās apspriešanas rezultāti apstiprina, ka dalībvalstu kompetentās iestādes izmanto dažādas pieejas, lai noteiktu netiešas līdzdalības esību, tādējādi radot dažādu attieksmi pret līdzīgām situācijām.
- Direktīvā nav paredzēta arī definīcija jēdzienam „personas, kuras rīkojas saskaņoti”. Trīs 3. līmeņa komiteju pamatnostādņēs ir sniegts ļoti plašs paskaidrojums par personām, kuras tiek uzskatītas par tādām, kas rīkojas saskaņoti¹³. Apsekojums liecina, ka šā jēdziena interpretācija var būt atšķirīga ierobežotā apmērā. Ieinteresēto personu atbildēs uz sabiedrisko apspriešanu ir pausta arī vajadzība pēc papildu precizējumiem. Sabiedriskajā apspriešanā arī atklājās, ka atšķirības starp definīcijām, kas izmantotas būtiskas līdzdalības

¹⁰ Direktīva par finanšu instrumentu tirgiem, 10. panta 3. punkts; kapitāla prasību direktīvas 19. panta 1. punkts; Maksātspēja II, 57. panta 1. punkts.

¹¹ Ar būtiskas līdzdalības direktīvu tiek grozītas piecas nozaru direktīvas, iekļaujot identisku paziņošanas prasību. Termins "uzraudzītā struktūra" aizstāj terminu "kredītiestāde", "dzīvības apdrošināšanas uzņēmums", "apdrošināšanas uzņēmums", "pārāpdrošināšanas uzņēmums" un "ieguldījumu sabiedrība", ko izmanto nozaru direktīvās.

¹² Trīs 3. līmeņa komiteju pamatnostādņu I papildinājuma 6. punkta 15. apakšpunkts.

¹³ Trīs 3. līmeņa komiteju pamatnostādņu I papildinājuma 1. punktā "personas „rīkojas saskaņoti”, ja katra no tām nolemj izmantot savas tiesības, kas saistītas ar akcijām, ko persona iegūst saskaņā ar tiešu vai netiešu līgumu starp tām”.

direktīvā, pārņemšanas piedāvājumu direktīvā¹⁴ un pārredzamības direktīvā¹⁵, rada zināmas bažas privātajā sektorā.

- Dažu valstu uzraudzības iestādes norādīja, ka jēdzienam „lēmums iegādāties” nevajadzētu būt piemērojamam situācijās, kad līdzdalības ieguvējs pārsniedz robežvērtību, nepieņemot apzinātu lēmumu to darīt, piemēram, mantošanas vai emitenta kapitāla samazināšanas gadījumā. Tomēr trīs 3. līmeņa komiteju pamatnostādņēs ir paskaidrots, ka „paziņojums ir nepieciešams arī tad, ja līdzdalības ieguvējs netīšām pārsniedz robežvērtību”. Vienā no atbildēm sabiedriskajā apspriešanā tika atzīmēts skaidrības trūkums starp noteikumu direktīvā un paskaidrojumu, kas sniegts trīs 3. līmeņa komiteju pamatnostādņēs, kā arī iespējama nevienmērīga piemērošanas risks, ko šāds trūkums var radīt.

12. Otrkārt, šķiet, ka ir nepieciešami turpmāki pasākumi, lai nodrošinātu proporcionalitātes principa saskanīgu piemērošanu. Šis princips ir minēts būtiskas līdzdalības direktīvas 5., 8. un 9. apsvērumā. Trīs 3. līmeņa komiteju pamatnostādņu 18. punktā sīkāk precizēta proporcionalitātes principa piemērošana:

„Šis princips, kas minēts 5., 8. un 9. apsvērumā, attiecas gan uz pieprasītās informācijas, gan novērtēšanas procedūru sastāvu. Tās informācijas, ko pieprasa līdzdalības ieguvējam, veidu var ietekmēt ieguvēja specifika (juridiska/fiziska persona, uzraudzīta finanšu iestāde/cita struktūra, vai finanšu iestāde tiek/netiek uzraudzīta EEZ vai līdzvērtīgā trešā valstī, utt.), plānotā darījuma specifika (darījums grupas ietvaros/„ārējs” darījums utt.), līdzdalības ieguvēja iesaistīšanās pakāpe finanšu mērķiestādes pārvaldībā vai iegūstamās līdzdalības līmenis.”

Tomēr sabiedriskās apspriešanas rezultāti sniedz dažus pierādījumus par to, ka valstu uzraudzības iestādes pietiekami nepiemēro proporcionalitātes principu nedz saistībā ar pieprasīto informāciju, nedz novērtēšanas procedūru. Konkrēti, bažas tika paustas par grupas iekšējo darījumu novērtējumu¹⁶. Apsekojums liecina, ka šādos gadījumos novērtēšanas procedūra ne vienmēr ir konsekventa. Dažas dalībvalstis šādos gadījumos piemēro procedūras „vieglo versiju” vai pat ne vienmēr pieprasa oficiālu paziņojumu par grupas iekšējiem darījumiem pārrobežu banku grupās; savukārt, dažas citas dalībvalstis, pamatojoties uz ieinteresēto personu atbildēm sabiedriskajā apspriešanā, novērtē visus grupas iekšējos darījumus tādā pašā veidā kā pārējos paziņojumus. Saskaņā ar to privātā sektora pārstāvju viedokli, kuri piedalījās sabiedriskajā apspriešanā, tas ir lieks slogs.

¹⁴ 2. panta 1. punkta d) apakšpunkts Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 21. aprīļa Direktīvā 2004/25/EK par pārņemšanas piedāvājumiem, OV L 142, 30.4.2004., 12. lpp.

¹⁵ 10. panta a) apakšpunkts Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 15. decembra Direktīvā 2004/109/EK par atklātības prasību saskaņošanu attiecībā uz informāciju par emitentiem, kuru vērtspapīrus atļauts tirgot regulētā tirgū (OV L 390, 31.12.2004., 38. lpp.). Pieejama tīmekļa vietnē: http://eur-lex.europa.eu/Result.do?T1=V3&T2=2004&T3=109&RechType=RECH_naturel&Submit=Search

¹⁶ Saskaņā ar trīs 3. līmeņa komiteju pamatnostādņu 19. punktu „proporcionalitātes princips nozīmē, ka pastāvoša akcionāra grupas ietvaros veiktu grupas iekšējo darījumu gadījumā, nenotiekot nekādām reālām vai ievērojamām pārmaiņām finanšu iestādes tiešajā vai galīgajā akciju sadalījumā, mērķa uzraudzības iestādei būtu jāsniedz adekvāta informācija. No otras puses, akcionāra grupa nebūtu jāpārvērtē, jo darījums neskar ietekmi, ko tā īsteno pār finanšu iestādi”.

13. Treškārt, šķiet, ka daži vērtēšanas kritēriji, kas noteikti būtiskas līdzdalības direktīvā, ir jāprecizē sīkāk. Saskaņā ar direktīvu valstu uzraudzības iestādēm tiek prasīts *inter alia* novērtēt „potenciālā līdzdalības ieguvēja finanšu stabilitāt[i], jo īpaši saistībā ar veiktās un plānotās uzņēmējdarbības veidu [finanšu iestādē], kurā plānots iegūt līdzdalību.”¹⁷ Trīs 3. līmeņa komiteju pamatnostādnēs¹⁸ arī izskaidrots šā vērtēšanas kritērija mērķis un sniegts indikatīvs saraksts ar informāciju, kas nepieciešama potenciālā līdzdalības ieguvēja finanšu stabilitātes novērtēšanai. Tomēr apsekojums un sabiedriskā apspriešana liecina, ka dokumenti, ko novērtējuma veikšanai pieprasa valstu uzraudzības iestādes, dalībvalstīs ir atšķirīgi. Tāpat šķiet, ka nav pietiekami skaidrs, vai potenciālā līdzdalības ieguvēja maksātspēja jāvērtē pēc šā kritērija. Visbeidzot, pastāv dažas norādes par to, ka savu līdzekļu izmantošana, pretēji aizņemtu līdzekļu izmantošanai, tiek interpretēta nekonsekventi.
14. Turklāt šķiet, ka vismaz dažu valstu uzraudzības iestādēm nav bijis pilnīgi skaidrs, kas ir nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšana un teroristu finansēšana, izvērtējot „vai nav pamats domāt, ka saistībā ar plānoto līdzdalības iegūšanu ir veikta nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšana un terorisma finansēšana vai ir mēģināts veikt šādas darbības Direktīvas 2005/60/EK 1. panta nozīmē vai ka plānotā līdzdalības iegūšana varētu palielināt šādu risku”¹⁹. Viena dalībvalsts norādīja uz grūtībām nodrošināt šā vērtēšanas kritērija pārredzamu piemērošanu ar to saistītās informācijas sensitīvās būtības dēļ.
15. Ceturtkārt, ir novērotas dažas neatbilstības šīs direktīvas noteikumu piemērošanā attiecībā uz termiņiem. Būtiskas līdzdalības direktīvā paredzēts, ka²⁰:

“Kompetentās iestādes nekavējoties un jebkurā gadījumā divu darbdienu laikā pēc [...] paziņojuma saņemšanas, kā arī pēc [...] minētās informācijas iespējamās vēlākas saņemšanas rakstveidā apstiprina saņemšanu potenciālajam līdzdalības ieguvējam.”

Apsekojums liecina, ka valstu uzraudzības iestādes atšķirīgi izprot apstiprinājumu par saņemšanu, t.i., dažās dalībvalstīs tas tiek interpretēts kā oficiāls apstiprinājums bez jebkāda saņemto dokumentu novērtējuma, bet citās dalībvalstīs apstiprinājums tiek izdots pēc tam, kad valstu uzraudzības iestādes ir pārbaudījušas saņemtajos dokumentos sniegtās informācijas pilnīgumu. Turklāt direktīvā ir noteikts, ka²¹:

„Pēc rakstveida apstiprinājuma datuma, kas apliecina, ka ir saņemts gan paziņojums, gan visi dokumenti, kurus dalībvalsts pieprasa pievienot šim paziņojumam, [...], kompetento iestāžu rīcībā ir ne vairāk kā sešdesmit darbdienu [...], lai veiktu [...] novērtējumu [...]”

Apsekojumā ir sniegti daži pierādījumi, ka dažās dalībvalstīs šis termiņš ir pārsniegts. Vairums valstu uzraudzības iestāžu ieteica pagarināt termiņus. No otras

¹⁷ Direktīvas par finanšu instrumentu tirgiem 10.b panta 1. punkta c) apakšpunkts; kapitāla prasību direktīvas 19.a panta 1. punkta c) apakšpunkts; Maksātspēja II, 59. panta 1. punkta, c) apakšpunkts.

¹⁸ 56.-66. punkts.

¹⁹ Direktīvas par finanšu instrumentu tirgiem 10.b panta 1. punkta e) apakšpunkts; kapitāla prasību direktīvas 19.a panta 1. punkta e) apakšpunkts; Maksātspēja II, 59. panta 1. punkta, e) apakšpunkts.

²⁰ Direktīvas par finanšu instrumentu tirgiem 10.a panta 1. punkts; kapitāla prasību direktīvas 19. panta 2. punkts; Maksātspēja II, 58. panta 1. punkts.

²¹ Direktīvas par finanšu instrumentu tirgiem 10.a panta 1. punkts; kapitāla prasību direktīvas 19. panta 2. punkts; Maksātspēja II, 58. panta 1. punkts.

puses, sabiedriskās apspriešanas rezultāti liecina, ka privātā sektora ieinteresētās personas uzskata šo termiņu par pārāk ilgu un tā vietā atbalstītu šā termiņa saīsināšanu, vismaz gadījumos, kad līdzdalības ieguvējs ir ES regulēta struktūra, un grupas iekšēju darījumu gadījumos.

16. Piektkārt, dalībvalstu starpā ir novērota atšķirīga prakse attiecībā uz līdzdalības iegūšanas nosacītiem apstiprinājumiem. Apsekojuma rezultāti parādīja, ka dažās dalībvalstīs visas plānotās līdzdalības iegādes ir apstiprinātas ar nosacījumiem, bet citās dalībvalstīs direktīva tiek interpretēta kā tāda, kas nepieļauj nosacītus apstiprinājumus.
17. Sestkārt, apsekojums atklāja, ka sadarbība starp dažādajām (nozaru un/vai valstu) uzraudzības iestādēm dažos gadījumos tiek uzskatīta par formalizētu un laikietilpīgu. Šķiet arī, ka dažādās dalībvalstīs kompetentās iestādes izmanto atšķirīgas pieejas tās informācijas veidam un vispusībai, ko pieprasa no attiecīgajām kompetentajām iestādēm. Turklāt sadarbība ar trešo valstu uzraudzības iestādēm dažkārt tiek uzskatīta par neefektīvu. Nepieciešamība vēl vairāk uzlabot sadarbību starp kompetentajām iestādēm ir pausta arī vairākās atbildēs sabiedriskās apspriešanas laikā.
18. Turklāt, lai nodrošinātu plānotās būtiskas līdzdalības iegūšanas novērtējuma lielāku konvergenci visās finanšu nozares jomās un lai vēl vairāk pilnveidotu vienoto tirgu, vairākas ieinteresētās personas atbalstīja regulējuma attiecināšanu arī uz tiem tirgus segmentiem, uz kuriem direktīva pašlaik neattiecas, jo īpaši regulētajos tirgos.
19. Visbeidzot, finanšu krīze ir pierādījusi, ka uzņēmumu apvienošanas un iegādes rezultātā – vismaz banku nozarē – var rasties finanšu stabilitātes riski. Patlaban direktīvā nav iekļauts skaidri izteikts vērtēšanas kritērijs, kas ļautu kompetentajām iestādēm novērtēt plānotās līdzdalības iegūšanas ietekmi uz finanšu sistēmas stabilitāti. Tomēr finanšu stabilitātes jautājums ir netieši risināts direktīvas vērtēšanas kritērijos. Konkrēti, kritēriji par potenciālā līdzdalības ieguvēja finanšu stabilitāti un par uzraudzības prasību ievērošanu netieši aptver finanšu stabilitātes risku novērtējumu, jo abiem kritērijiem piemīt uz nākotni vērsts aspekts.

Var atzīmēt, ka skaidri noteikts finansiālās stabilitātes kritērijs ir ieviests ASV ar Doda-Franka aktu un jau ir piemērots, novērtējot plānotu līdzdalības iegūšanu. Sabiedriskās apspriešanas rezultāti liecina, ka kopumā ieinteresētās personas atzīst vajadzību novērtēt plānotas līdzdalības iegūšanas iespējamo ietekmi uz finanšu sistēmas stabilitāti. No otras puses, apsekojums liecina, ka kompetentajām iestādēm ir atšķirīgi viedokļi par skaidri noteikta finanšu stabilitātes kritērija nepieciešamību, kaut gan tiek vispārēji atzīts, ka finanšu stabilitātes riski ir jāņem vērā, novērtējot plānoto līdzdalības iegūšanu.

4. SECINĀJUMI

20. Būtiskas līdzdalības direktīvas piemērošanas pārskats liecina, ka kopumā direktīvas izveidotais režīms darbojas apmierinoši. Nav vērojamas būtiskas atbilstības problēmas saistībā ar tiesiskā regulējuma piemērošanu dalībvalstīs, un direktīva ir palīdzējusi nodrošināt vienādu attieksmi pret iekšzemes un pārrobežu būtiskas līdzdalības iegūšanu finanšu nozarē. Tomēr jāpatur prātā, ka direktīvu tikai sāka piemērot 2009. gadā un finanšu nozarē ekonomikas un finanšu krīzes dēļ ir bijuši

ārkārtēji apstākļi. Tādēļ ir grūti precīzi novērtēt izveidotā tiesiskā regulējuma efektivitāti attiecībā uz apvienošanās un līdzdalības iegūšanas novērtēšanu finanšu nozarē.

21. Tomēr dažus trūkumus direktīvas piemērošanā var novērst, lai nodrošinātu konsekvētu piemērošanu visā ES un visās finanšu nozarēs un sniegtu līdzdalības ieguvējiem lielāku tiesisko noteiktību. Viens veids, kā novērst konstatēto nekonsekvenci direktīvas piemērošanā, varētu ietvert lūgumu Eiropas uzraudzības iestādēm atjaunināt un precizēt trīs 3. līmeņa komiteju pamatnostādnes. Šāds precizējums varētu, piemēram, sniegt precīzākus norādījumus par to, kā piemērot proporcionalitātes principu, apieties ar netiešu līdzdalību, piemērot termiņus un nodrošināt, lai vērtēšanas kritēriji tiktu konsekventi interpretēti un piemēroti dalībvalstīs un starpnozaru mērogā. Komisija plāno lūgt Eiropas uzraudzības iestādēm sīkāk precizēt pašreizējās pamatnostādnes.
22. Lai risinātu koordinācijas problēmas starp valstu uzraudzības iestādēm pārnozaru vai pārrobežu darījumu gadījumos, Eiropas uzraudzības iestādes ir pilnvarotas izstrādāt normatīvi tehnisko un īstenošanas tehnisko standartu projektus, kā tas jau paredzēts Direktīvā 2010/78/ES, lai novērstu koordinācijas problēmas starp valstu uzraudzības iestādēm un mazinātu neskaidrības attiecībā uz informāciju, kas ir jānosūta uzraudzības iestādēm plānotas līdzdalības iegūšanas novērtēšanai.
23. 2012. gada 12. decembra Korporatīvās pārvaldības un uzņēmējdarbības tiesību rīcības plānā aplūkots jautājums par saskaņotu rīcību. Komisija atzīst vajadzību pēc norādēm, lai precizētu konceptuālās robežas un nodrošinātu lielāku noteiktību šajā jautājumā nolūkā veicināt akcionāru sadarbību korporatīvās pārvaldības jautājumos. Komisija 2013. gadā cieši sadarbosies ar valstu kompetentajām iestādēm un EVTI nolūkā izstrādāt norādes, lai precizētu noteikumus par saskaņotu rīcību, jo īpaši saistībā ar noteikumiem, kas piemērojami pārņemšanas piedāvājumiem. Ņemot vērā šajā darbā gūto progresu, Komisija kopā ar Eiropas uzraudzības iestādēm apsvērs, kādi turpmāki pasākumi (ja tādi ir) varētu būt nepieciešami, lai risinātu konkrētas problēmas, kas izriet no jēdziena „saskaņota rīcība” piemērošanas saistībā ar būtiskas līdzdalības direktīvu.
24. Turklāt, ņemot vērā finanšu krīzi, varētu apsvērt finanšu stabilitātes aspektu skaidrāku iekļaušanu vērtēšanas procesā. To varētu panākt, ieviešot neregulējamības novērtējumu pirms darījumu veikšanas. Komisija plāno 2013. gadā veikt analīzi, novērtējot dažādos risinājumus, tostarp vajadzību formulēt šādu kritēriju tā, lai nepieļautu atšķirīgu īstenošanu, ko veic kompetentās iestādes.
25. Saskaņā ar būtiskas līdzdalības direktīvas mērķiem līdzīgu tiesisko regulējumu līdzdalības iegūšanas un līdzdalības palielināšanas novērtēšanai varētu ieviest arī attiecībā uz regulētiem tirgiem, kā tas ir definēts 4. panta 1. punkta 14. apakšpunktā direktīvā par finanšu instrumentu tirgiem.
26. Patlaban apspriestais priekšlikums Padomes regulai par konkrētu uzdevumu piešķiršanu ECB attiecībā uz ar kredītiestāžu piesardzīgu uzraudzību saistītu politiku paredz ECB, cieši sadarbojoties ar valstu kompetentajām iestādēm, veikt novērtējumus pieteikumiem par būtiskas līdzdalības iegūšanu un nodošanu. ECB balstīs savu lēmumu uz potenciālā līdzdalības ieguvēja piemērotību un plānotās līdzdalības iegūšanas finansiālo pamatojumu, uz būtiskas līdzdalības direktīvā

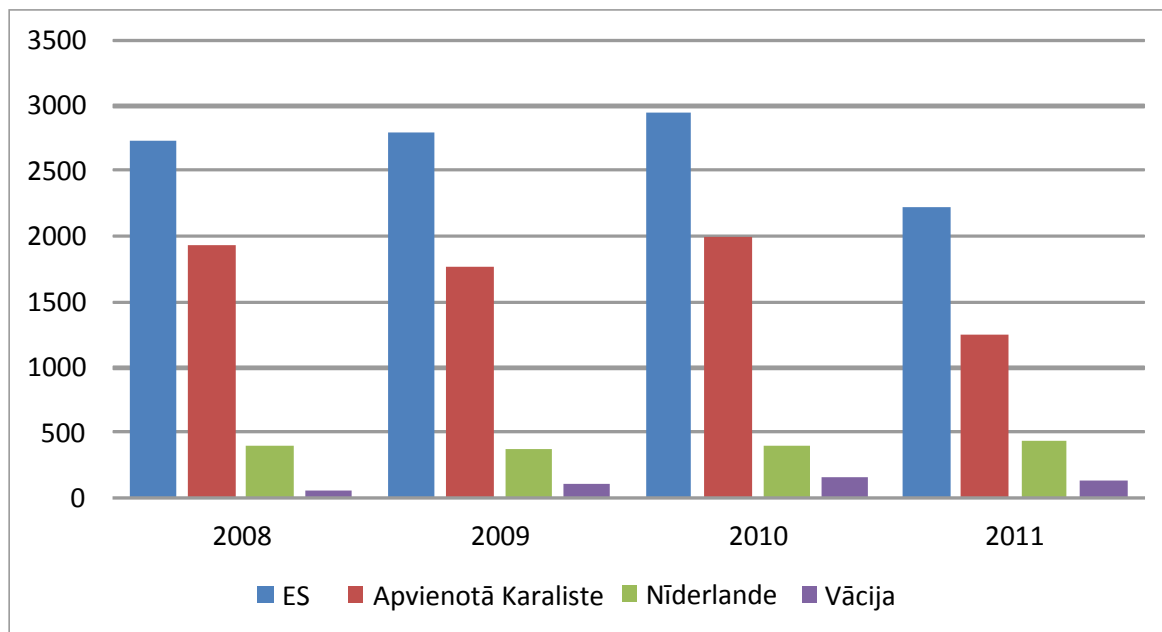
izklāstītajiem vērtēšanas kritērijiem, ievērojot direktīvā noteikto procedūru un vērtēšanas termiņus, kā arī ievērojot attiecīgos valstu tiesību aktus, ar kuriem transponēti attiecīgie Savienības tiesību akti. ECB kompetences jomā ietilpst tikai kredītiestādes, kas izveidotas iesaistītajās dalībvalstīs. Saistībā ar ierosināto ECB kompetenci attiecībā uz būtiskas līdzdalības iegūšanas vai nodošanas pieteikumu vērtēšanu direktīvas grozījumi nav nepieciešami.

27. Dalībvalstis, Eiropas Parlaments, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja un citas ieinteresētās personas ir aicinātas iesniegt savu viedokli par šajā ziņojumā aprakstīto pārskatu līdz 2013. gada 31. martam. Pamatojoties uz saņemtajām piezīmēm un 23. punktā minētās analīzes rezultātiem, Komisija līdz 2013. gada beigām informēs par to, ja būtiskas līdzdalības novērtēšanas kārtība būs jāpastiprina.

**EIROPAS PARLAMENTAM, PADOMEI, EIROPAS EKONOMIKAS UN SOCIĀLO
LIETU KOMITEJAI UN REĢIONU KOMITEJAI ADRESĒTĀ KOMISIJAS
ZIŅOJUMA PIELIKUMS**

Direktīvas 2007/44/EK, ar ko groza Padomes Direktīvu 92/49/EEK un Direktīvas 2002/83/EK, 2004/39/EK, 2005/68/EK un 2006/48/EK attiecībā uz procedūras noteikumiem un vērtēšanas kritērijiem, kas piemērojami, veicot piesardzīgu novērtējumu par līdzdalības iegūšanu un palielināšanu finanšu nozarē, piemērošana

1. attēls. Paziņojumu skaits ES laikposmā no 2008. līdz 2011. gadam²²

²²

Komisija saņēma statistikas datus no 25 dalībvalstīm. Turklāt dati par būtiskas līdzdalības iegūšanu PVKIU pārvaldības sabiedrībās tika iekļauti vairāku dalībvalstu atbildēs. Pienākums paziņot par plānoto būtiskas līdzdalības iegūšanu PVKIU pārvaldības sabiedrībās ir uzlikts saskaņā ar 11. panta 1. punktu Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 13. jūlija Direktīvā 2009/65/EK par normatīvo un administratīvo aktu koordināciju attiecībā uz pārvedamu vērtspapīru kolektīvo ieguldījumu uzņēmumiem (PVKIU), OV L 320, 17.11.2009., 32. lpp. Pieejama tīmekļa vietnē: http://eur-lex.europa.eu/Result.do?T1=V3&T2=2009&T3=65&RechType=RECH_naturel&Submit=Search

2. attēls. Atsauktu paziņojumu un aizliegtu līdzdalības iegāžu procentuālā daļa ES laikposmā no 2008. līdz 2011. gadam

